

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

2 december 2005

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2006**

BELEIDSBRIEF

**Wetenschap en Innovatie
Beleidsprioriteiten 2005-2006**

VERSLAG

**namens de Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
en voor Economie, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

mevrouw Kathleen Helsen, de heer Luc Martens, de dames Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heren Karlos Callens, Gilbert Van Baelen, mevrouw Marleen Vanderpoorten;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Jan Laurys;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh;

de heer Chokri Mahassine, mevrouw Elke Roex, de heer Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijck.

Samenstelling van de commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie :

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden:

de heren Johan Deckmyn, Freddy Van Gaeve, Roland Van Goethem, John Vrancken, Frans Wymeersch;

de heer Jan Laurys, de dames Trees Merckx-Van Goey, Miet Smet, de heer Koen Van den Heuvel;

de heer Louis Bril, mevrouw Annick De Ridder, de heer Jul Van Aperen;

mevrouw Anissa Tamsamani, de heren Joris Vandenbroucke, André Van Nieuwerkerke.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Katleen Martens, de heren Jan Penris, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Carl Decaluwe, mevrouw Kathleen Helsen, de heren Frans Peeters, Eric Van Rompuy;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Vera Van Der Borgh;

mevrouw Caroline Gennez, de heren Chokri Mahassine, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

mevrouw Vera Dua;

de heer Jan Peumans.

Zie:

15 (2005-2006)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 4-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 4-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 4-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 4-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
- Nr. 4-F: Verslag namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
- Nr. 4-G: Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
- Nr. 4-H: Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
- Nr. 4-I: Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
- Nr. 4-J: Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Nr. 4-K: Verslag namens de Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

12-A (2004-2005)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2005-2006)

- Nr. 1-A en B: Toelichtingen bij de begroting

16 (2005-2006)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

Zie ook:

588 (2005-2006)

- Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de minister.....	4
II. Bespreking	10
III. Indicatieve stemming	15

DAMES EN HEREN,

De Verenigde Commissies voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie en voor Economie, Werk en Sociale Economie hebben op hun vergadering van 30 november 2005 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2006 besproken.

De bevoegdheden met betrekking tot wetenschap en innovatie hebben voor wat de behandeling in de Verenigde Commissie betreft, betrekking op de volgende bepalingen (bevoegdheden van mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel):

Decreetsbepalingen: artikel 14 (programma's 71.10, 71.20, 71.40) en 26

Begrotingstabel – afdeling I: Programma's 71.1, 71.2, 71.3, 71.4

Samen met dit ontwerp werden ook de beleidsbrief Wetenschap en Innovatie – Beleidsprioriteiten 2005-2006 (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 588/1) besproken

I. Toelichting door de minister

Minister *Fientje Moerman* zegt dat beleid in de eerste plaats over middelen gaat. Tijdens deze regeerperiode wordt de in 1995 gestarte inhaalbeweging voor de kredieten Wetenschap en Innovatie voortgezet en versterkt. In 2005 zijn de middelen structureel verhoogd met 55 miljoen euro, en in de meerjarenbegroting 2006-2009 wordt een verder groeipad uitgetekend. Dat betekent dat aan het eind van deze regeerperiode, in 2009, de wetenschaps- en innovatiekredieten 255 miljoen euro per jaar meer zullen bedragen dan bij de start in 2004.

Voor 2006 bedraagt de structurele stijging van de kredieten Wetenschap en Innovatie 50 miljoen euro. Daarnaast komt er, zoals al in 2005 het geval was, ook in 2006 een eenmalige injectie van 75 miljoen euro in het Vlaams Innovatiefonds (VINNOF), wat de totale middelen in dat fonds op 150 miljoen euro brengt. De beleidskredieten voor wetenschap en innovatie, niet alleen die onder de bevoegdheid van de minister van Wetenschap en Innovatie, maar ook die onder gedeelde bevoegdheid met de Vlaamse minister bevoegd voor Hoger Onderwijs, namelijk de fondsen

voor het BOF en PWO, stijgen daardoor van 697 miljoen euro in 2005 naar 754 miljoen euro in 2006.

Ook bij stijgende middelen tracht de minister een evenwicht te bewaren tussen een aantal aspecten: het grensverleggend onderzoek met een stijging van 21 miljoen euro, het strategisch en beleidsgericht onderzoek met een stijging van 7,45 miljoen euro en het toepassingsgericht onderzoek met een stijging van 21,55 miljoen euro.

De beleidsbrief van 2006 kent vier voorname krachtlijnen: het Vlaamse Innovatiebeleidsplan, meer onderzoekers en meer mobiliteit, de kennistransfer naar Vlaamse KMO's en het flankerende economische beleid. Dat laatste aspect maakt deel uit van het economische beleid. Het Vlaamse Innovatiebeleidsplan heeft tot doel innovatie op de agenda van de volledige Vlaamse Regering te plaatsen.

Het Innovatiebeleidsplan 2006-2010 legt de krachtlijnen vast van een geïntegreerd innovatiebeleid, waarbij over de grenzen van beleidsdomeinen en structuren heen wordt gewerkt. Het zal binnenkort voor principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, vervolgens voor advies aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het ingediend worden bij het Vlaams Parlement.

De promotie van innovatie moet een doelstelling zijn voor de gehele Vlaamse Regering. Ieder lid van de Vlaamse Regering heeft hefboomen in handen om de innovatiesprong mee te helpen realiseren. Het Vlaamse Innovatiebeleidsplan definieert een aantal krachtlijnen voor een geïntegreerde aanpak van het Vlaams innovatiebeleid, die door de leden van de Vlaamse Regering verder vertaald dienen te worden in diverse concrete, al dan niet domeinoverschrijdende acties en projecten, waar mogelijk in nauw overleg met de actoren in het werkveld.

Er zal ook een Vlaamse Innovatie Conferentie gehouden worden, die de start zal zijn voor een meer permanent Innovatieplatform en die de maatschappelijke steun moet bevorderen.

Het Vlaamse Innovatiebeleidsplan bestaat uit negen krachtlijnen: het stimuleren van creativiteit, innovatie en ondernemerschap in alle sectoren van de samenleving; het promoten van Vlaanderen als internationaal attractieve kennisregio; meer investeringen in innovatie; de creatie van een innovatieve omgeving; de innoverende overheid als goede voorbeeld; het aan het werk zetten van meer onderzoekers; innovatie als

hefboom voor duurzame ontwikkeling; het inzetten op innovatieve ‘hotspots’; innovatief omgaan met zorg.

Een concreet voorbeeld van waar het Vlaams Innovatiebeleidsplan zou moeten toe leiden is het recent gestarte Milieu- en Energietechnologie Innovatieplatform (MIP). Het Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT) heeft op dit vlak reeds een belangrijke rol toebedeeld gekregen met de financiering van de Vlaamse overheid voor het strategisch basisonderzoek in het domein van e-gezondheidszorg en ouderenzorg. In dit kader kunnen een aantal lopende onderzoeken vermeld worden.

Het onderzoek en de ontwikkeling van communicatietoepassingen waarmee de thuisverblijvende patiënt te allen tijde familie, vrienden, dokter, verplegers enzovoort kan contacteren met beeld en spraak en waarmee die laatsten te allen tijde de gezondheidstoestand en dus onder meer de temperatuur, de hartslag en de bloeddruk, van de patiënt kunnen volgen. Het spreekt vanzelf dat de privacy gerespecteerd wordt. Dat is een onderdeel van het project COPLINTHO, ‘Innovative Communication Platforms for Interactive eHomeCare’.

Het tweede voorbeeld is het gebruik van een ICT-oplossing om langdurig zieke kinderen toch nauw te blijven betrekken in het leerproces en hen een degelijke mogelijkheid te bieden om te blijven deelnemen aan een opleiding, contact te blijven hebben met medeleerlingen, leraar, vrienden. Dat is het ASCIT-project. De minister verwijst naar het schrijnende voorbeeld van oncologiepatiëntjes die in steriele ruimtes moeten verblijven.

Het laatste voorbeeld is het onderzoek en de ontwikkeling van een digitaal platform waarbij gezondheidsgegevens van patiënten voor alle partijen die betrokken zijn bij het gezondheidsproces beschikbaar en toegankelijk zijn, uiteraard alleen als het relevant en toegelaten is. Dat project heet E-HIP, wat staat voor e-Health Information Platform.

De tweede krachtlijn van het beleidsplan is de kern-taak: meer onderzoekers en meer mobiliteit. Daarvoor wil de minister meer beurzen toekennen. Verder zijn er specifieke programma’s zoals het braingain programma Odysseus en Methusalem. Dat is een programma voor structurele en langdurige financiering voor excellente toponderzoekers, die hun waarde bewezen hebben. Tot slot is het de bedoeling om het onderzoek in de tweecycli-opleidingen te versterken, de zogenaamde academisering.

Het criterium bij het verlenen is meestal de slaagkans. Dat is de kans die een aanvrager heeft om een beurs te krijgen. Bij het begin van de regeerperiode was de slaagkans voor IWT- en Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)-beurzen gezakt tot 28 procent. Het is de bedoeling om de slaagkans iets boven het Europese gemiddelde te brengen en dus te verhogen tot minimum 35 procent. Daartoe zullen er verschillende acties ondernomen worden.

In 2005 stegen de middelen voor IWT-specialisatiebeurzen, zodat het aantal beurzen van 150 op 200 gebracht werd. In 2006 zullen de middelen voor de IWT-specialisatiebeurzen verder verhoogd worden met 1,3 miljoen euro tot 21,8 miljoen euro. De paradepaardjes onder de onderzoeksbeurzen zijn de FWO-aspirantenmandaten en de FWO-postdocmandaten. Ook daar komt er een bijkomende investering zodat het slaagpercentage kan opgevoerd worden tot 35 procent van de aanvragen. De middelen van het FWO zullen hiertoe stijgen met 2,7 miljoen euro tot 108,1 miljoen euro.

Tegelijk heeft de minister de administratie Wetenschap en Innovatie de opdracht gegeven een internationale benchmarkstudie uit te voeren over de financiering en de voorwaarden van doctoraatsbeurzen. Het one-stop-shopprincipe dat men elders toepast, wordt immers niet gebruikt bij beurzen. Er zijn verschillende kanalen en procedures. Door de stijging van hun aantal en hun gewildheid bij het bedrijfsleven, zal de natuurlijke habitat van onderzoekers in veel gevallen niet meer de academische wereld zijn. Daardoor is nodig dat we ons zouden bezinnen over het verbod voor houders van een onderzoeksbeurs om andere activiteiten, bijvoorbeeld in het bedrijfsleven, uit te oefenen. Zo moet het volgens de minister mogelijk zijn dat een laatste jaarsbursaal een onderneming start of een andere economische activiteit uitvoert, wat vandaag niet kan. Op het VRWB-colloquium haalde de heer Tegenbos het voorbeeld aan van de Canadese University of Waterloo, waar men voor doctoraat- en postdoctoraatmandaten die weg opgaat.

De minister is het Odysseus-programma onlangs gaan promoten bij uitgeweken Vlaamse onderzoekers in de Verenigde Staten. Die hadden er veel interesse voor. Dat programma krijgt in 2006 12 miljoen euro. Het schept een kader om uitstekende Vlaamse en buitenlandse onderzoekers, die momenteel in het buitenland werken, toe te laten aan een Vlaamse universiteit te komen werken. Het grootste deel van

de onderzoeksgelden en -programma's zijn projectgedreven. Dat betekent dat onderzoekers projecten indienen en al dan niet een project krijgen toegekend. Buitenlandse onderzoekers zijn vaak al gesetteld en hebben voldoende middelen voor hun onderzoek. Ze zijn dan ook niet bereid terug te keren als ze hun onderzoek niet onder dezelfde voorwaarden kunnen voortzetten.

Aan die personen wordt de mogelijkheid geboden stapsgewijs langs de gangbare financieringskanalen middelen te verwerven. De Vlaamse overheid stelt via het FWO gedurende vijf jaar jaarlijks een onderzoekstoelage beschikbaar. Dat is een startfinanciering, na afloop van die periode moet de onderzoeker zich tot de reguliere kanalen wenden. De onderzoeker kan er vrij over beschikken voor de werking, het personeel en uitrusting. Zijn eigen loon wordt door de universiteit in kwestie bekostigd. Odysseus werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2005. Een addendum aan de FWO-beheersovereenkomst is in voorbereiding.

De maatregel met vier concrete vereenvoudigingen voor buitenlandse kenniswerkers, goedgekeurd door de federale regering op 18 november 2005, vormt een perfecte aanvulling en zal het Odysseus-programma versterken. Het betreft de afschaffing van de arbeidskaart en de arbeidsvergunning. Die problemen werden trouwens ook aangekaart op het seminarie met de 80 onderzoekers. Ook bedrijven die buitenlandse kenniswerkers, zelfs voor een beperkte periode tewerkstellen, melden praktische problemen die niets te maken hebben met onderzoek en ontwikkeling.

Methusalem is de langetermijnprogrammafinanciering voor excellente onderzoekers. Dat wordt in 2006 opgestart. Er wordt 3 miljoen euro voor uitgetrokken. Het programma richt zich op in Vlaanderen aan de slag zijnde toponderzoekers, die tijdens hun loopbaan blijk hebben gegeven van de capaciteit om een onderzoeksgroep te leiden. Zij krijgen langlopende programmafinanciering. De universiteiten zijn verantwoordelijk voor de selectie. De geselecteerde onderzoeker draagt zelf de eindverantwoordelijkheid voor het met de middelen gevoerde onderzoeksbeleid en is tevens directeur van de onderzoeksgroep.

Voor de selectie van ZAP-leden die voor deze financiering in aanmerking komen, moet iedere universiteit een reglement opstellen. Het in te dienen dossier bevat tenminste een onderzoeksplan voor een periode van zeven jaar waarin een schets wordt gegeven van

het onderzoek dat zal worden uitgevoerd. Voor de beoordeling van elk dossier wordt een internationaal panel samengesteld waarvan geen in België werkzame onderzoekers deel uit maken. Dat is ook het geval voor het Odysseus-project. De VRWB bracht advies uit over Methusalem op 23 juni 2005. Op basis van dit advies werd de conceptnota aangepast, en die zal nog dit jaar voor principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Voor de versterking van de onderzoekscomponent voor de tweecycli hogeschoolopleidingen, de zogenaamde academisering, trekt de minister 2 miljoen euro uit. Bij de vertaling in het hoger onderwijs van de principes vastgelegd in de Bolognaverklaring, heeft Vlaanderen ervoor geopteerd de tweecycli hogeschoolopleidingen om te vormen tot volwaardige academische opleidingen, ze te academiseren. Daarom dienen die opleidingen te worden ingebed in onderzoek.

De verdere uitbouw van een hechte samenwerking tussen universiteiten en hogescholen in de schoot van de associaties en over de associaties heen, is een belangrijke troef voor de versterking van het kennispotentieel. De associaties overspannen immers het hele spectrum van grensverleggend onderzoek over strategisch basisonderzoek tot technologische innovatie, valorisatie en dienstverlening.

In overleg met minister Vandenbroucke heeft de minister dan ook beslist om in de loop van de volgende jaren vanuit de bijkomende O&O-middelen een extra stimulans te voorzien voor de versterking van de onderzoekscomponent van de tweecycli opleidingen. In 2006 zal de minister daarvoor 2 miljoen euro vrijmaken. Die middelen zullen ter beschikking staan van de hogescholen, maar de aanwending zal aan strikte voorwaarden worden gekoppeld. Daartoe is er een decreet in voorbereiding.

De derde krachtlijn is de kennistransfer naar de Vlaamse KMO's. In dat kader wil de minister het beleidskader Competentiepolen en Strategische Onderzoekscentra en een KMO-actieplan uitwerken. Ze wil het steunbare innovatietraject verruimen en het innovatief aanbesteden bevorderen. Verder plant ze de versterking van interfacediensten en ziet ze de hogescholen als een essentiële schakel in de kennisketen.

Het beleidskader voor steun aan Competentiepolen en Strategische Onderzoekscentra, op 22 juli 2005

goedgekeurd door de Vlaamse Regering, erkent de behoefte aan vraaggedreven kennisokkels voor belangrijke Vlaamse bedrijfssegmenten. Competentiepelen zijn gericht op actieve kennisdiffusie in combinatie met collectief onderzoek voor een cluster van bedrijven. Strategische onderzoekscentra zijn gericht op de ontwikkeling van geavanceerd basisonderzoek van internationale betekenis. Het concept van open innovatie staat daarbij centraal, waarbij effectieve samenwerking en interactie inzake onderzoek en innovatie tot stand dient te komen tussen de meest relevante actoren uit het bedrijfsleven en de kennisinstellingen. Op 25 november 2005 werd de eerste competentiepool volgens dit nieuwe beleidskader door de Vlaamse Regering goedgekeurd, met name Flanders Food.

Voor de kennistransfer naar de KMO's is er 6,6 miljoen euro uitgetrokken. In het kader van het KMO-actieplan in 2006 wordt voorzien in een verruiming van de KMO-innovatiestudies naar internationale verkenningen. Er kunnen haalbaarheidsstudies uitgevoerd worden door de KMO's zelf of in samenwerking met kennispartners die internationale competenties hebben in de regio waarin men wil onderzoeken of waarin men verder kan. Men wil ook de KMO's proactiever benaderen om hen te stimuleren aan de Europese programma's deel te nemen. Daarvoor zijn de nodige aanwervingen gebeurd. Met Europese programma's wordt zowel het 7^e Kaderprogramma bedoeld als andere, zoals Eureka. Bovendien zal de stimulering van samenwerking niet beperkt blijven tot Europa, maar uitgebreid worden naar de zogenaamde 'emerging markets' en Vlaanderens preferentiële wereldwijde handelspartners.

Het concept en het toepassingsveld van innovatie worden verruimd, zoals vorig jaar al werd aangekondigd in de beleidsnota. Het beperken van innovatiesteun tot steun aan 'technologische innovatie', zelfs in combinatie met andere kenniselementen, beantwoordt immers niet meer aan de reële noden. Men moet innovatie omschrijven als 'economische innovatie', dat wil zeggen dat zij moet leiden tot substantiële verruiming van processen, producten of diensten, met de ondernemingen als hoofdactoren. In het kader van de operationalisering van het Vlaams Innovatiefonds (VINNOF), komt er daarom een nieuw projecttype: de KMO-innovatiestudie van het zogeheten type 6, waarbij een reeks niet-technologische activiteiten steunbaar worden gemaakt. De minister kijkt ook naar een verlenging van het steunbaar O&O-traject. Er zal worden onderzocht hoe O&O-natrajecten in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning, bijvoorbeeld demonstratieprojecten of proeftuinen. De

minister heeft daaromtrent een visienota bezorgd aan de VRWB en de SERV om de discussie breder open te trekken.

Innovatief uitbesteden betekent dat de overheid een aankoopbeleid voert dat vraagt om technologische en technische oplossingen. Het zal als pilootproject in de voertuigsector worden toegepast, zoals het ontwikkelen van bussen met alternatieve aandrijflijnen, dit in het kader van het Milieu Innovatie Platform (MIP).

Voor al de beschreven acties zal de vastleggingsmachtiging van het IWT voor projecten op initiatief van de bedrijven en innovatiesamenwerkingsverbanden verhoogd worden met 6,6 miljoen euro, tot 99,5 miljoen euro.

De minister beschouwt de hogescholen als essentiële schakels in de kennisketen. Het zogenaamde Tetra-Fonds, voluit 'Programma ter bevordering van technologietransfer door instellingen van hoger onderwijs', vervult een brugfunctie tussen het strategisch of fundamenteel basisonderzoek en het onderzoek met een economische finaliteit zoals dat meestal door de bedrijven wordt verricht. Voor dat Tetra-Fonds, waarin de Vlaamse hogescholen een belangrijke rol spelen, wordt in 2006 in 1,05 miljoen euro extra voorzien. Het totaal bedraagt daarmee 6,999 miljoen euro.

Het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF), dat in 2004 is opgericht, krijgt in 2006 een reglementair kader waarbij ook de onderzoekers uit hogescholen toegang zullen krijgen tot deze middelen. Daartoe zal het IOF verder worden versterkt. De minister herinnert eraan dat al in 2005 de middelen van het IOF van 2 naar 10 miljoen euro werden opgetrokken. Nu zullen ze verder stijgen met 1,15 miljoen euro in 2006.

Het volgende kanaal is het Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek (PWO). Dat is het financieringskanaal voor onderzoeksprojecten in opleidingen van het vroegere korte type, nu de professional bachelor, en waarbij PWO de kennistransfer tussen hogescholen en het bedrijfsleven stimuleert. Voor 2005 werd 7,5 miljoen euro verdeeld over de 22 hogescholen op basis van hun studentenaantallen. Het decreetale groeipad wordt gevolgd: zoals decretaal bepaald zal de totale PWO-dotatie in 2006 9 miljoen euro bedragen.

In het interfacebesluit van de Vlaamse Regering van 2002 wordt voorzien in een structurele ondersteuning van de interfacediensten aan de universiteiten. Zij

moeten werken aan de bevordering van samenwerking tussen universiteiten en bedrijven, de economische valorisatie van het onderzoek en het oprichten van spin-offbedrijven als transfer van knowhow vanuit de universiteit naar een economische context. Met de hervorming van het hoger onderwijs dient er zich natuurlijk een nieuwe uitdaging aan, zeker als er werk gemaakt wordt van de academisering aan de hogescholen. Gelet op de knowhow die reeds bestaat in de universitaire interfacediensten, is het weinig zinvol dat de hogescholen die oefening nog eens apart gaan overdoen. Wel komt er een taakverruiming van de bestaande interfacediensten naar de hogescholen. De beleidskredieten zullen daartoe verhogen met 0,7 miljoen euro, wat een verhoging is met de helft ten opzichte van het huidige krediet. In 2007 gebeurt dat nog eens.

Wat het flankerend economisch beleid betreft, herinnert minister Moerman aan de Rondetafel Voertuigindustrie, die geresulteerd heeft in een twaalfpuntenprogramma en een aantal concrete maatregelen die nu permanent worden gemonitord. Er zijn opvolgingssessies, die verder worden geleid door de ex-CEO van General Motors, de heer Gijsen.

Naar analogie daarmee en op algemeen verzoek heeft de minister op 18 november het startschot gegeven voor een 'Life Sciences Platform'. In januari 2006 wordt een rondetafelconferentie gestart voor de chemische sector.

Het Life Sciences Platform zal acht taskforces omvatten, die zich met name zullen buigen over: de verlaging van de kostprijs van O&O; de verbetering van de mobiliteit van de onderzoeker; de verhoging van de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor buitenlandse onderzoekers en managers; preklinische studies; de verspreiding van biotechkennis naar industriële toepassingen; de problematiek van de bio-energiesector; het zoeken naar de ideale 'policy mix' – voor welke is regelgeving nodig en voor welke liever niet omdat die net een hinderpaal zou vormen –; de specifieke thematiek van de farmasector, toegespitst op bijvoorbeeld prijsbepalingen, bio-generieken enzovoort. Het resultaat wordt na zes maanden verwacht in een Witboek voor Life Sciences, met voornamelijk beleidsaanbevelingen. De andere regio's en het federale beleid worden bij dit overleg betrokken, zoals dat trouwens ook voor de voertuigsector gebeurd is.

Op 22 juli heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de krachtlijnen voor een verder zetten van het Digitaal Actieplan Vlaanderen. EWI-digitaal wordt het beleidsdomeinspecifieke actie-

plan. Het zal de volledige innovatieketen beslaan: in de eerste plaats O&O, in het bijzonder wat betreft digitale infrastructuur. Ook valorisatie zal bekeken worden in het licht van Onderzoeksbeheer en Informatiesystemen (OBIS). Ten derde gaat er aandacht naar het ondernemen. Hoewel onze KMO's voor 98 of 99 procent beschikken over internetaansluitingen en zelfs in een groot aantal gevallen breedbandaansluitingen, maakt men daar vooral in kleine ondernemingen nog te weinig gebruik van. Omdat precies die ondernemingen een sterke component zijn in het Vlaams economisch weefsel moeten die technologieën daar verder gestimuleerd worden.

De minister overloopt vervolgens de specifieke aspecten van de bilaterale en de multilaterale samenwerking. Voor de zogenaamde 'big science'-faciliteiten wordt 750.000 euro uitgetrokken. Vlaamse onderzoekers nemen deel aan projecten die worden uitgevoerd binnen grote Europese onderzoeksinfrastructuren, zoals de CERN. Het Belgische lidgeld aan deze infrastructuur wordt meestal betaald door de federale overheid, terwijl de onderzoeksprojecten door Vlaanderen dienen gefinancierd te worden. Daar komen deze projectaanvragen in concurrentie met de 'reguliere' projectaanvragen die lopen via het FWO. Nu wordt aan dit soort problemen een structurele oplossing geboden door binnen het FWO te voorzien in een aparte budgetlijn. In 2006 komt hier voor een eerste schijf van 750.000 euro vrij.

In 2006-2007 zal ook verder worden onderzocht hoe de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland op het vlak van het zeewetenschappelijk onderzoek kan worden versterkt en hoe de innovatiesteunkanalen beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Daarnaast komen er systematische overlegmomenten met betrekking tot de besluitvorming voor de Europese onderzoeksagenda. In functie van de opportuniteiten kan de Vlaams-Nederlandse as worden uitgebreid naar Nordrhein-Westfalen.

'Science sharing' is ook een belangrijk onderdeel van het Vlaamse wetenschapsbeleid. Er zal daarom onderzocht worden of en hoe de werking van het UNESCO-Trustfonds vanaf 2007 verder kan worden versterkt, zodat ook capaciteitsopbouw kan plaatsvinden in andere domeinen dan water- en kustzonebeheer.

Er wordt ook geprobeerd om de werking van het Vlaams Contactpunt Kaderprogramma te optimaliseren. De administratie Wetenschap en Innovatie wordt verantwoordelijk voor de opvolging van alle

programmacomités, terwijl het IWT-Vlaanderen moet instaan voor de informatieverspreiding en de directe contacten met de Vlaamse klanten (de zogenaamde National Contact Points (NCP)-werking). Die NCP-werking wordt versterkt: er komen twee NCP adviseurs en vijf externe experts die proactief bedrijven gaan benaderen die een potentieel hebben om aan het zevende Kaderprogramma deel te nemen. Hierbij is de kwantitatieve doelstelling dat elke expert erin slaagt om tien KMO's die de jongste drie jaar niet aan Europese programma's hebben deelgenomen, te laten deelnemen aan een Europees project, waarvan één KMO als projectcoördinator. De Vlaamse aanwezigheid in de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de EU zal versterkt worden door de aanwerving van een attaché competitiviteit, die Vlaanderen zal vertegenwoordigen in de raads-werkgroepen Onderzoek en Industrie. In het voorjaar 2006 zetelt Vlaanderen trouwens namens België in de raad Competitiviteit.

Naar analogie met de Vlaams-Nederlandse samenwerking vond een ministeriële ontmoeting plaats tussen de Vlaamse en Waalse ministers bevoegd voor het innovatiebeleid en werd beslist een Vlaams-Waalse taskforce op te richten, met als aandachtspunten een versterkte samenwerking rond het Europese Kaderprogramma biotechnologie, lucht- en ruimtevaart.

De minister belicht vervolgens hoe ze een aantal van haar beleidsaandachtspunten ook geografisch kan vertalen, meer bepaald naar China. Daarvoor wordt een specifieke strategie gehanteerd, die hoofdzakelijk economisch is maar ook een vrij sterke component bevat op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. De jaarlijkse groei in China ligt sinds twee decennia tussen 8 en 9 procent. Het wordt de grootste consumentenmarkt ter wereld. Tegen 2010 zullen de investeringen in O&O er dezelfde omvang hebben als die van de Europese Unie. Volgens VOKA overweegt één op vier Vlaamse ondernemers binnen de drie jaar zaken te doen met China. De minister wil dus kansen scheppen voor de bedrijven maar ook samenwerken op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Ze hoedt zich wel voor naïviteit: er schort in China soms nog wel wat aan de implementatie van intellectuele eigendomsrechten. Er zal toch worden samengewerkt in de levenswetenschappen door Chinese bedrijven uit de biotechsector toe te laten in de bio-incubatoren van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). De Vlaamse farmaceutische industrie is ook geïnteresseerd in samenwerking met China. De logistieke troef zal worden uitgespeeld. De mobiliteit van onderzoekers tussen Vlaanderen en China zal worden gestimuleerd. De minister is er in geslaagd om een

overeenkomst te ondertekenen tussen het FWO en zijn Chinese tegenhanger, de Natural Science Foundation of China (NSFC), vooral om meer postdoctorale onderzoekers in te schakelen in gezamenlijke onderzoeksprojecten. Daar heeft de minister dus op het juiste niveau de nodige contacten gelegd. Er zal ook gezamenlijk worden geïnvesteerd in projecten in sectoren die zowel Vlaanderen als China interesseren. Er loopt al iets met IMEC.

Vlaanderen is zeer sterk in preklinisch onderzoek. Daarvoor komt een compleet nieuw programma, waarvoor de minister 5 miljoen euro uittrekt. Preklinisch onderzoek is een programma voor biomedisch onderzoek met een primair maatschappelijke finaliteit.

Dit is onderzoek waarbij een sterke focus ligt op het menselijk lichaam en het doel is inzicht te verwerven in de basis van ziekte en gezondheid. In deze onderzoeksniche scoort Vlaanderen beduidend hoger dan het Europese gemiddelde wat betreft output onderzoeksindicatoren. Het onderzoek is toepassingsgedreven en heeft een uitgesproken maatschappelijke finaliteit: het is duidelijk gericht op een betere therapie, diagnose of preventie, maar gaat niet noodzakelijk gepaard met een industriële toepasbaarheid.

De minister zal steun toekennen aan projectvoorstellen op basis van een open competitie ingericht door het IWT in een 'call' waarbij typisch projecten in de grootteorde van 0,5 miljoen euro voorzien worden voor een projectperiode van gemiddeld twee jaar. Projecten zullen geselecteerd worden op basis van hun wetenschappelijke kwaliteit en van de mogelijkheden en het belang van de maatschappelijke toepassingen. Kankeronderzoek bijvoorbeeld is in dit geval niet gericht op de ontwikkeling van nieuwe medicijnen maar op therapie van cellen met resistentie in kankertumoren.

Er zijn 13 steunpunten beleidsrelevant onderzoek. In het laatste jaar van de erkenningstermijn, 2006, worden die door de Vlaamse Regering geëvalueerd. Daarbij staan de beleidsrelevantie en de wetenschappelijke waarde van de invulling van de onderzoeksopdracht centraal. Met het oog op de voortzetting van het programma wordt ook het concept van het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek geëvalueerd.

De Vlaamse Regering beslist voor eind 2005 over het vastleggen van de beleidsrelevante thema's voor een volgende generatie van steunpunten. De selectie van

de onderzoeksgroepen die de nieuwe steunpunten zullen vormen gebeurt tijdens 2006, na de evaluatie van de huidige generatie steunpunten. De start wordt voorzien in 2007, om de continuïteit te garanderen.

Sinds tien jaar wordt wetenschapspopularisering geconcretiseerd in een actieplan, met drie aandachtspunten. Het eerste is gender. Vlaanderen kampt met een tekort aan technisch en technologisch geschoolden. De meisjes vormen een groot onaangeboord potentieel. Vandaar dat er specifieke acties komen voor die doelgroep. Het tweede aandachtspunt is 'Flanders Future'. De ontwikkeling van het zevende zintuig staat op het programma: vlugger en creatiever zijn dan de rest. Tenslotte is er 'Living Tomorrow', dat in januari 2006 open zal gaan: een huis, kantoor en onderzoeksruimte van de toekomst en een innovatieplatform voor bedrijven met een sterke toekomstvisie. De meest toonaangevende bedrijven in hun vakgebied zullen participeren in het project. In 2006 wordt daarvoor een budget van 500.000 euro ingeschreven

II. Bespreking

De heer *Koen Van den Heuvel* vindt de beleidsbrief Wetenschap en Innovatie sterk onderbouwd. Er wordt een duidelijke visie uitgewerkt, er worden doelstellingen geformuleerd, middelen en actielijnen uitgetekend, er wordt een kort overzicht gegeven van wat er het voorbije jaar is gedaan maar vooral wordt er ook gezegd welke projecten er zullen opgestart worden, en zijn de budgettaire consequenties daarvan duidelijk uitgelijnd.

CD&V staat volledig achter het Vlaams Innovatiebeleidsplan. Het zou optimaal zijn mocht dat een onderdeel worden van het Vlaams Businessplan. De heer Van den Heuvel verwijst naar het voorbeeld van Ierland en Finland, waar duidelijk een holistische strategie werd gevolgd en regering, sociale partners, universiteiten en hogescholen en ondernemingen zich samen achter een project hebben geschaard. Op die manier worden jong en oud overtuigd van het nut van een innovatiecultuur, en groeit een gezonde nieuwsgierigheid naar creativiteit en voortdurende vernieuwing. Het Vlaams Innovatiebeleidsplan kan een stap in die richting zijn, wanneer het ook van die holistische benadering uitgaat.

Bij dat horizontale beleid mogen specifieke accenten niet uit het oog worden verloren. Het komt er op aan dat Vlaanderen voldoende accenten legt in een aantal spitssectoren. Uit de toelichting blijkt dat dit volop gebeurt, met de competentiepolen, de strategische

onderzoekscentra en het specifieke project rond preklinisch onderzoek.

De minister betreft heel wat actoren bij het Vlaams Innovatiebeleidsplan en de heer Van den Heuvel hoopt dat deze commissie daarover ook op tijd haar zeg kan doen.

Een voldoende aantal wetenschappers is het derde punt en het lid pleit er in dat verband voor om de leerlingen al vanaf de lagere school voor studies in de wetenschappen warm te maken en zeker in de humaniora. Wachten tot ze aan de universiteit zitten is te laat. Vlaanderen scoort wel goed inzake de kwaliteit van zijn wetenschappelijk onderricht maar er zouden meer jongeren voor die richtingen moeten kiezen.

De Lissabon- en Barcelonadoelstellingen heeft hij in de beleidsbrief niet teruggevonden. Het overheidsaandeel stijgt weliswaar, maar dat van de ondernemingen daalt. Het lid dringt erop aan dat op de voet te blijven volgen. Hij vermoedt dat men tegen 2009 de 1 procent niet zal bereiken maar dat men op 0,80 à 0,90 procent zal uitkomen, maar nuanceert tegelijk dat de Europese doelstelling wel belangrijk is, maar ook geen fetisj mag worden.

Tijdens het VOKA-treffen van begin oktober bleek dat er niet alleen een gebrekkige samenwerking bestaat tussen de universiteiten en tussen de universiteiten en de ondernemingen op dit vlak, maar dat er ook sprake is van koudwatervrees ten aanzien van de samenwerking tussen ondernemingen, zeker in vergelijking met de rest van Europa. Het belang van die netwerking mag nochtans niet onderschat worden.

Tot slot pleit hij ervoor de huidige subsidiekanalen als ondernemingsportefeuilles en groeipremies gericht in te zetten naar innovatie toe.

De heer *Joris Vandenbroucke* vond de uiteenzetting helder. De beleidsbrief is niet alleen goed onderbouwd, maar ook visionair en bezielend. Dat is belangrijk, want innovatie zal in de toekomst een van de belangrijkste waardedrijvers van de Vlaamse economie zijn. Innovatie zal ook een manier zijn om economische en industriële activiteiten te verankeren. Recente bedrijfsbezoeken vestigden zijn aandacht op het probleem van de kostprijs van onderzoekers en innovatieactiviteiten voor KMO's. Maar ook op koudwatervrees om samen te werken met concurrenten of andere partners in de sector.

Hij heeft nog een specifieke vraag over China. Bedrijven die actief zijn op de wereldmarkt, zijn vaak wel terughoudend om te investeren in wat zich ontwikkelt tot de grootste markt ter wereld, en dat vanwege het probleem met de intellectuele eigendomsrechten. Wat kan de minister daar concreet aan doen?

Maar er zijn ook problemen met het aantrekken van technologisch geschoold personeel. Het probleem om meer geïnteresseerden aan te trekken naar deze studierichtingen is meer dan alleen een genderprobleem. Er studeren 1500 ingenieurs per jaar af in Vlaanderen en volgens een bedrijf als Atlas Copco Airpower is dat veel te weinig. Hoe gaat de minister dit aanpakken?

De heer Vandembroucke heeft voorts een vraag over de Hercules-financieringslijn voor de financiering van onderzoeksinfrastructuur aan de Vlaamse universiteiten en hogescholen. Als de gemeenschappelijke aanschaf van onderzoeksinfrastructuur zal gestimuleerd worden, zoals in de beleidsbrief staat, kunnen daar dan ook bedrijven een beroep op doen?

Mevrouw *Monica Van Kerrebroeck* waardeert dat de aangehaalde punten en de uitgebouwde suggesties gekoppeld zijn aan hun financiering. Zij apprecieert eveneens de aandacht voor het verhogen van de onderzoekscomponenten vooral bij de associaties en speciaal in de hogescholen en de tweecycliopleidingen. Zal de twee miljoen euro die daartoe gegeven wordt aan de associaties op dezelfde manier verdeeld worden als de PWO-gelden, die uitgekeerd worden volgens de studentenaantallen? Of wordt een ander criterium toegepast?

Bij het selecteren van projecten voor Methusalem is er sprake van een expertengroep buitenlanders. Zal dat ook voor Odysseus zo gebeuren? Zal ook het FWO geraadpleegd worden of kunnen deelnemen?

Mevrouw Van Kerrebroeck vindt dat de minister in de beleidsbrief te vrijblijvend spreekt over het versterken van de motivering van meisjes om naar wetenschappelijke studierichtingen te gaan, terwijl de tekst elders veel duidelijker is. Ze zou het sterk betreuren mocht het bij clubs blijven en wil suggereren om in de wetenschapsweek de laboratoria van wetenschappelijke instellingen specifiek voor leerlingen van het secundair onderwijs open te stellen.

Het lid vraagt ten slotte of de Chinese school in Vlaanderen wishful thinking is dan wel of er al een duidelijke strategie rond uitgebouwd is. In het laatste

geval wil zij daar met de commissie Onderwijs aan meewerken.

De heer *Gilbert Van Baelen* heeft met plezier de beleidsbrief gelezen. Er zijn voor de grote lijnen weinig andere pistes aan te geven. Op het vlak van hogescholen en wetenschappelijk onderzoek is er wel te veel versnippering over diverse fondsen en subsidie-mogelijkheden. Hij vraagt zich af of de associaties wel het aangewezen instrument zijn om voor meer uniforme lijnen te zorgen in deze jonge sector. Op de opmerking van de heer Van den Heuvel over de drieprocentnorm geeft hij als repliek dat die norm mag gerelativeerd worden maar niet verlaten als doelstelling. Hij is bang dat de achteruitgang van het bedrijfsleven ten aanzien van zijn tweeprocentnorm een structureel gegeven wordt. Is de minister in dit verband zinnens het systeem van de accountmanagers bij de GOM's, die de KMO's op dit vlak moesten stimuleren, te evalueren? Hij wil weten hoe groot de respons was. Hebben de KMO's daadwerkelijk meer projecten ingediend bij het IWT?

Wie het over innovatie heeft, heeft het vaak over de harde sector. Maar innovatie is ook een kwestie van mentaliteit zegt de minister in haar beleidsbrief. Veel factoren spelen een rol als KMO's geen project indienen: de onduidelijkheid van de criteria voor ondersteuning, de angst dat de concurrenten iets zouden te weten komen. Toch investeren zij in onderzoek en ontwikkeling van nieuwe producten. Maar dat zit niet in de innovatiecijfers. Omdat het begrip niet precies is afgebakend, moet men dus ook de norm die erop gebaseerd is, relativieren.

Het lid breekt een lans voor de verbinding van deze kennis met koopmansgeest en ondernemerschap. Zij zouden ook moeten gestimuleerd worden in de eindtermen van het onderwijs, maar dat is geen gemakkelijke oefening. Er is een positieve benadering van het begrip technologie nodig, die ook aansluit bij de praktische omgang die zij er mee hebben. Hij pleit voor een gesprek met de minister van Onderwijs over de structurele verankering hiervan in het onderwijs.

De heer Van Baelen vreest dat het opkrikken van het aantal onderzoekers een van de moeilijkste punten is. Om de doelstellingen op middellange termijn te halen moeten de kinderen in het basisonderwijs nu al gestimuleerd worden.

En hoe staat het Innovatiebeleidsplan in relatie tot het door de minister-president aangekondigde Businessplan voor Vlaanderen?

Vervolgens gaat het lid in op de netwerking. Hij vindt de Philips Research Campus in Eindhoven het mooiste voorbeeld. Men heeft daar ingezien dat men zich niet moet afschermen maar juist zo snel mogelijk zo veel mogelijk partners moet betrekken. Patentering en octrooien kunnen heel wat vrees wegnemen. Op dit punt informeert het lid ook naar de stand van zaken.

Vervolgens wil hij weten wat de plaats en de rol van de universiteiten is in Methusalem en Odysseus. Hij wijst erop dat in Vlaanderen het ZAP-kader weinig mobiel is. Misschien moeten de KMO's ook geïnformeerd worden over de federale maatregelen op dit vlak.

Hoe reageert de minister op de uitspraak van een Leuvense verantwoordelijke dat men voor wetenschap en innovatie niet in het Oosten maar in het Westen terecht moet?

De heer *Koen Van den Heuvel* ontkent dat hij de normen in vraag stelt. De normen zijn voor hem niet absoluut. Het zijn doelstellingen. De spreker vindt het Methusalemproject volkomen terecht. Hij vraagt of dergelijke programmafinanciering ook mogelijk is om innovatieve ondernemingen te steunen. Ook Agoria vraagt om innovatieve ondernemingen structureel en duurzaam te steunen.

De heer *Jef Tavernier* gaat in op landbouwonderzoek. In Merelbeke heeft men in het onderzoekscentrum honderden medewerkers. Is er niet te veel overlapping in Vlaanderen, vraagt het lid zich af. Er zouden goede afspraken zijn met hogescholen en universiteiten, maar met de door de provincie gefinancierde centra verloopt de samenwerking minder vlot. Dat is nochtans niet onbelangrijk want West-Vlaanderen investeert meer in landbouwonderzoek dan de Vlaamse overheid. Veelheid is goed, maar overlapping niet. Het lid pleit voor samenspraak met de ministers van Landbouw en Onderwijs.

De heer *Tavernier* wil verder verduidelijking bij het milieu-innovatieplatform. Het is nochtans nodig dat het onderzoek zich daarop richt opdat Vlaanderen niet hopeloos te laat zou komen.

Tot slot is er de rol van het onderwijs in de wetenschapspopularisering en dan gaat het niet alleen om ingenieurs. Het lid erkent wel dat het een uitermate moeilijk probleem is, dat het probleem van het aantal meisjes in technische richtingen overstijgt. Kan de minister iets concreter zijn op dit punt?

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* zegt dat de beleidsbrief werd vergeleken met het regeerakkoord, de beleidsnota en de motie die het Vlaams Parlement goedkeurde. In de beleidsbrief wordt gewezen op de uitdaging om brede steun te zoeken voor het Innovatiebeleidsplan. De spreker vraagt of het mogelijk is een gedachtewisseling te houden over dat Innovatiebeleidsplan, nog voor het definitief wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De beleidsbrief kondigt heel wat nieuwe regels aan. Mevrouw *Merckx-Van Goey* wijst erop dat het Vlaams Parlement daarin ook een rol zal spelen.

Ze verwijst naar de opmerking van het Rekenhof over basisallocatie 99.11 over VITO en IWT. Er wordt niet toegelicht waarom de VITO-dotatie voor 2006 niet verhoogd wordt. Ze dringt erop aan rekening te houden met deze opmerking.

Dezelfde spreker vindt het belangrijk dat het budget voor Wetenschap en Innovatie blijft stijgen tot de drieprocentnorm bereikt wordt. De overheid doet haar deel van de inspanning. Het Vlaams Parlement moet minister *Moerman* blijven steunen in haar voornemen om tegen 2009 255 miljoen euro vrij te maken voor Wetenschap en Technologie. De vraag blijft hoe bedrijven aangespoord kunnen worden hun bijdrage te leveren.

2006 wordt volgens de mevrouw *Merckx-Van Goey* een belangrijk jaar voor de steunpunten. Ze vraagt of de nieuwe thema's, in de beleidsbrief aangekondigd voor eind 2005, al goedgekeurd zijn.

De beheersovereenkomsten met IMEC, VIB en VITO worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. Mevrouw *Merckx-Van Goey* vindt dat dit besproken moet worden door het Vlaams Parlement.

2006 wordt eveneens belangrijk vanuit het standpunt van de EU. Volgend jaar wordt het zevende Kaderprogramma goedgekeurd.

Er wordt vaak gezocht naar redenen om Vlaanderen een plaats te geven in de wereld. Mevrouw *Merckx-Van Goey* beschouwt de nanotechnologie in dat opzicht als veelbelovend.

Minister *Fientje Moerman* zegt dat het Innovatiebeleidsplan een horizontaal plan is dat geldt voor alle beleidsdomeinen. Het Innovatiebeleidsplan is klaar en stemt eigenlijk grotendeels overeen met het Vlaamse Businessplan. Vlaanderen mag niet de fout maken om zich voortdurend te profileren als Flan-

ders Inc. Mens en maatschappij zijn veel meer dan radertjes of productiefactoren in een businessplan.

Het Innovatiebeleidsplan wordt in de week van 5 december 2006 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De minister is bereid het daarna te bespreken met het Vlaams Parlement. Over dit plan is al overlegd met het bedrijfsleven.

De minister deelt de bezorgdheid over de maatschappelijke steun voor nieuwe technieken. IMEC houdt zich op dit ogenblik bezig met nanotechnologie. De combinatie van nano- en biotechnologie vormt de toekomst. VIB en IMEC werken op dit vlak al samen. Ze zijn toonaangevend. De minister raadt het Vlaams Parlement aan IMEC en VIB uit te nodigen voor een toelichting.

De overheid subsidieert enkele goede initiatieven die wetenschap populariseren. Een voorbeeld van zo'n initiatief is het VRT-programma 'Over leven'. De minister wil met de programmamakers nagaan of een uitzending over de combinatie van nano- en biotechnologie mogelijk is.

De heer *Jef Tavernier* zegt dat meisjes in het TSO en het BSO vaak in een verkeerde richting terechtkwamen omdat ze slecht georiënteerd worden in het basisonderwijs. De eisen voor de algemene vakken liggen vaak te laag waardoor goede leerlingen zich niet aangetrokken voelen.

Minister *Fientje Moerman* zegt dat nauwelijks een vierde van de eerstejaarsstudenten Burgerlijk Ingenieur meisjes zijn. Zij vindt dat veel te laag. Meisjes moeten al op jonge leeftijd gestimuleerd worden om wetenschappen te studeren.

De heer *Koen Van den Heuvel* zegt dat ten minste de helft van alle eerstejaarsstudenten Burgerlijk Ingenieur meisjes moeten zijn. Maar dit volstaat niet, het totale aantal ingenieurstudenten moet de hoogte in.

Minister *Fientje Moerman* is het daarmee eens. Het totale aantal studenten dat een technische of technologische hogere opleiding volgt, moet omhoog. Om dat te bereiken wil de minister zich eerst concentreren op de segmenten met een onaangeboord potentieel. Een ander belangrijk aspect is de return on investment.

Er wordt 8,4 miljoen euro vrijgemaakt voor wetenschapspopularisering. Vier procent daarvan of 350.000 euro gaat naar gendergerichte projecten.

Op dit ogenblik kiest men op dit vlak voor een projectgerichte aanpak. Om meer te bereiken is een structurele aanpak nodig. Dat is de verantwoordelijkheid van minister Vandenbroucke. Op dit ogenblik wordt samengewerkt met het departement Onderwijs binnen TOS 21.

Sommige labo's zetten hun deuren open. Het VIB stelt zijn deuren bijvoorbeeld open voor leerlingen uit het secundair onderwijs. De vraag overtreft helaas wel het aanbod.

Minister Moerman beaamt dat de drieprocentnorm een moving target is. In 1995 haalde de Vlaamse overheid 0,5 procent. Het is de bedoeling om in 2009 0,8 procent te bereiken. Zweden haalt de éénprocentnorm evenmin. Finland zit er iets boven.

Minister Moerman erkent dat er een probleem is met het bedrijfsleven. Sommige bedrijven slanken hun onderzoeks- en ontwikkelingskader af ondanks de fiscale voordelen. Het is de taak van de federale overheid om deze maatregelen te promoten en bekend te maken. Zo is vrijwel niemand op de hoogte van artikel 76 van het Vennootschapswetboek. Elke bijkomende onderzoeker leidt tot een korting van 20.000 euro op de vennootschapsbelasting. Het grootste probleem is de administratieve rompslomp.

Opdat bedrijven en hoger onderwijs in een netwerk zouden treden, is een mentaliteitswijziging vereist. Samen met VOKA heeft de minister één jaar lang het concept van Open Innovatie gepromoot. Bij Philips Eindhoven zijn prikkeldraad en naar binnen gerichte pieken verdwenen. Het komt er nu op aan die prikkeldraad ook in de KMO's weg te nemen.

Het zou volgens de minister geen goede zaak zijn om innovatie onder te brengen in de ondernemersportefeuille, omdat die middelen niet langer gebruikt kunnen worden om de drieprocentnorm te halen. Die acties gericht op kleinere bedrijven gebeuren in het kader van IWT en van het Vlaams Innovatiefonds.

Programmafinanciering zit gedeeltelijk vevat in de competentiepolen. Ondernemingen mogen niet structureel gesubsidieerd worden. Beter is een goed flankerend beleid.

In India studeren jaarlijks 250.000 ingenieurs af. In Vlaanderen zijn er dat 2500. De beste Indische ingenieurs zijn zeker even goed als de Vlaamse. De minister waarschuwt daarom voor zelfvoldaanheid. Aandacht voor innovatie en ontwikkeling zal niet

volstaan. China zal in 2010 evenveel in O&O investeren als de volledige EU. Het positieve daarvan is dat zij interesse zullen krijgen voor de bescherming van uitvindingen.

De Vlaamse KMO's in China worden geholpen door de incubatie- en businesscentra. Daarnaast zijn er vier Vlaamse economische vertegenwoordigers actief. IP-bescherming veronderstelt een zelfstandige investering. De minister wil eerst grondig onderzoeken of overheidssteun mogelijk is.

Er is langetermijnfinanciering van onderzoeksinfrastructuur voor de publieke onderzoeksinstellingen. Voor de bedrijven wordt gewerkt met financiering via risicokapitaal.

De middelen in het kader van PWO worden niet aan de universiteiten toegekend of aan de associaties, maar wel aan de hogescholen. De associaties zouden ook in dit kader met elkaar moeten overleggen, als instrument voor een geïntegreerd onderzoeksbeleid. Momenteel bestaan er in Vlaanderen grote verschillen.

Het FWO is wel degelijk betrokken bij Odysseus. De aanvragen verlopen via het FWO. Er vindt een externe peer review plaats. De dossiers kunnen in het Engels worden ingediend, zodat peer review vanuit het buitenland mogelijk is.

Minister Moerman wijst erop dat haar strategie voor China twee onderdelen bevat. Voor de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd is, werden er acht acties vooropgesteld. Voor de zaken waarvoor zij niet bevoegd is, werden vier aanbevelingen geformuleerd. De minister van Onderwijs is grotendeels bevoegd voor de Chinese school. In België bestaan er onder meer reeds Franse en Duitse scholen. Het gaat in principe telkens om particuliere initiatieven. De Europese school, met verschillende taalsecties, is een verhaal apart. Voor wat betreft de Chinese school, werd uitgegaan van het Nederlandse voorbeeld, waar er ongeveer veertig scholen bestaan waar in het Chinees wordt les gegeven. Zodra Chinese investeerders worden aangetrokken naar Vlaanderen, zal er behoefte zijn onderwijs in eigen taal. Er moet dan worden nagegaan op welke manier de overheid kan bijdragen tot de oprichting van een Chinese school.

De heer Van Baelen merkt volgens minister Moerman terecht op dat er heel wat fondsen worden gefinancierd, zoals bijvoorbeeld PWO. Deze fondsen werden

gedurende vorige regeerperiodes in het leven geroepen. Misschien moet een en ander opnieuw worden bekeken.

Het klopt dat de Vlaamse overheid de associaties als tool moet beginnen te gebruiken.

Het onderzoek in de bedrijven is volgens de minister inderdaad een punt van zorg. De overheid zal zich moeten toespitsen op niches. De bedrijven zijn daarvan op de hoogte.

De vijftig grootste bedrijven zijn inderdaad goed voor 85 procent van de uitgaven inzake onderzoek en ontwikkeling. Ook elders is dat het geval. In KMO's zijn er andere instrumenten. Men kan echter niet verwachten dat KMO's op hetzelfde niveau aan onderzoek doen als grote bedrijven.

Er zal een evaluatie worden georganiseerd van de inspanningen op het vlak van innovatie ten aanzien van bedrijven. Er is een wildgroei aan het ontstaan. Er moet nagegaan worden hoe met dezelfde middelen een beter rendement mogelijk is.

Op het 'Community Innovation Scoreboard', dat het aantal innovatieve projecten meet in verhouding tot de omzet, staat Vlaanderen als hoogste gerangschikt, met 20 procent. Het doel is 25 procent, met toepassing van het Pact van Vilvoorde.

Er werd in de Verenigde Staten een akkoord gesloten met het gereputeerde National Institute of Health over de opleiding van Vlaamse postdoctorale onderzoekers. Deze instelling financiert de eerste drie jaar. Vlaanderen biedt vervolgens drie jaar postdoctoraal onderzoek in Vlaanderen aan. Dit akkoord opent perspectieven voor samenwerking in andere landen. De genoemde instelling is immers bijzonder prestigieus.

De vertegenwoordigers van de National Academies van de Verenigde Staten hebben de minister nog op 16 november een bezoek gebracht. Het Vlaamse innovatiemodel zal worden gehanteerd als Europese benchmark.

Het landbouwonderzoek valt onder de bevoegdheid van de minister-president. Minister Moerman zegt bevoegd te zijn voor het projectmatig landbouwkundig onderzoek. Deze versnippering is historisch gegroeid. De minister belooft wel in het kader van de benchmarking van de beurzen, ook de CLO-beurzen

te betrekken. Vooraleer er in dit verband beleidsbeslissingen zouden worden genomen, dient eerst een en ander te worden geëvalueerd.

De minister zegt dat ze ervan overtuigd is dat duurzame ontwikkeling het pad effent voor economische ontwikkeling. Binnen het NIP werden een aantal werkgroepen opgericht. Een daarvan heeft betrekking op het innovatief aanbesteden en het proefproject alternatieve aandrijflijnen in het openbaar vervoer. De stuurgroep van het NIP bestaat uit vertegenwoordigers van het kabinet Peeters, van OVAM, VMM, Aminoal, ANRE, universiteiten, de federaties zelf en van VITO.

De evaluaties van IMEC en VIB zijn net opgestart. Voor VITO is het eind 2005 en voor VIB en IMEC eind 2006. De externe experts zijn net aangesteld. De stuurgroepen starten eind december 2005. Voor VITO zou het eindrapport midden volgende maand worden voorgelegd. Voor het IWT werd eveneens een evaluatie gestart, namelijk in oktober 2005. Normaal gezien zal die evaluatie begin volgend jaar klaar zijn.

III. Indicatieve stemming

De aan de verenigde commissies toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2006 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 13 stemmen voor bij 8 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitters,

Koen
VAN DEN HEUVEL

Trees
MERCKX-VANGOEY
Monica
VAN KERREBROECK